

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Bernarda Arrastua Lekuona

*Lezo, Gipuzkoa
(1922-2014)*

Aurkibidea

Biografia

Bernardina Arriaundi baserrian jaio zen, Lezoko Gaintxurizketagoikoa bailaran. Ama Oiartzungoa zuen; eta aita, berriz, Arriaundi bertakoa. Zortzi urte zituenean, ama hil zitzaion eta aita berriro ezkondu zen hiru seme-alaba zituen emakume batekin. Jaio zenetik, Arriaundin bizi da Bernardina, eta haurra zela hasi zen baserriko lanetan: egunero-egunero, Pasai Antxora esnea saltzera joatea zuen eginbehar. Horretarako, marmitak astoxestotan sartu eta Gaintxurizketako Errekalde bailarako tren-geltokiraino eramaten zituen, gero han trena hartu eta Pasai Antxora joateko. Ezkondu eta gero ere, esne-salmentan jarraitu zuen urte askoan, harik eta debekatu zuten arte. Bailarako batekin ezkondu eta hiru seme-alaba izan zituen: hiruretako bat trikitilaria zen, baina gazterik hil zen. Beste bi seme-alabak baserrian bizi dira berarekin. Oso kantuzalea da Bernardina, eta oso gogoko du duela urte asko baserriko ganbaran maleta zahar baten barruan aurkitu zuen bertso-liburuxkatik bertso zaharrak kantatzea. Beraien aurrekoak eta beraiek ere maizterrak izan ziren urte askoan; baina, gero, baserriaren jabetza izatea lortu zuten.

Zintak

LEZ-008

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Zabala, Edurne
- **Data:** 2009-11-06
- **Iraupena:** 55 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Gaston Balerdi, Izaskun

Pasarteak

1. Umetatik esnea saltzen

- **Erref:** LEZ-008/003
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:04:36. **Bukatu:** 00:05:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

Pasai Antxora esnea saltzera joaten zen goizero. Donostiatik etortzen ziren maistrekin egiten zuen trenean topo. Umetan hasita, hogeitaz inguru pasa ditu Bernardinak esnea partitzen.

2. Urtean txerri bat etxerako

- **Erref:** LEZ-008/007
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:08:22. **Bukatu:** 00:09:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:

Urtean zerri bat hiltzen zuten. Osaba arduratzen zen txerria hiltzeaz. Haren alabek laguntzen zuten gero odolkiak egin eta haragia gatzetan jartzen.

3. Argindarrik ez zegoenean

- **Erref:** LEZ-008/009
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:10:36. **Bukatu:** 00:11:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

60 duro kosta zitzaien baserrian argindarra jartzea. Ordura arte, etxea argiztatzeko, kandelak eta kinkea erabiltzen zituzten. 40. hamarkadan sukaldean "ekonomika" jarri zuten.

4. Argindarra eta "ekonomika", adelanto handia!

- **Erref:** LEZ-008/011
- **Iraupena:** 0:02:46. **Hasi:** 00:12:02. **Bukatu:** 00:14:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Beheko sua erabiltzen zuten janaria prestatu eta ura berotzeko. Etxea nola berotu ez zegoen garai hartan. Argindarra eta sukaldeko "ekonomika" lana errazteko balio izan zuten. Aurrerapen handiak iruditzen zaizkio. Arriaundi baserriak iturria 200 metrora zuen. Abantaila handia zen hura. Marmidak erabiltzen zituzten etxerako ura garraiatzeko.

5. Lixiba iturrian egiten zuten

- **Erref:** LEZ-008/012
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:14:48. **Bukatu:** 00:17:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Etiket hurbil zuten iturriak bazuen arropak garbitzeko harria. Bertan egiten zuten lixiba. Sukaldeko trapu batekin arropa nola garbitzen zuten irudikatzen du. Astelehenetan garbitu ohi zuen arropa guztia.

6. Arropak petatxuekin konpondu

- **Erref:** LEZ-008/013
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:17:58. **Bukatu:** 00:19:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:

Arropa gutxiago erosten zen garai hartan. Bota eta berria erostea baino, petatxuak jarrita konpontzea zen normalena. Gizonezkoen eta emakumezkoen janzkeraz hitz egiten du.

7. Harri kozkorra bota zion azienda kendu zionari

- **Erref:** LEZ-008/017
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:24:20. **Bukatu:** 00:25:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Azienda edukitzeko eta esnea saltzen jarraitzeko debekua jaso zueneko kontakizun du. Amorrarioz betea, harri kozkor bat bota zion gizon haren autoari.

8. "Frantsesaren idea beti aldrebes"

- **Erref:** LEZ-008/025
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:33:24. **Bukatu:** 00:34:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

Xenpelarren bertso ezagunaren zati bat kantatzen du.

9. "Guadalupeko salbea"

- **Erref:** LEZ-008/029
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:36:50. **Bukatu:** 00:37:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

Guadalupeko salbea kantatzen du elkarriketatzaillearen laguntzarekin.

10. "Ezkondur eta ezkongai"

- **Erref:** LEZ-008/032
- **Iraupena:** 0:00:28. **Hasi:** 00:39:27. **Bukatu:** 00:39:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

Xenpelarren "Ezkondur eta ezkongai" bertsoak kantatzen ditu.

11. "Mutilzarraren bentaja egi eta garbiak"

- **Erref:** LEZ-008/035
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:41:53. **Bukatu:** 00:43:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

Xenpelarren "Mutilzarraren bentaja egi eta garbiak" bertsoak kantatzen ditu.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-10

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com